

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ เพื่อศึกษาสภาพการดำเนินงาน รวมถึงปัญหาของกลุ่มแม่บ้านเกษตรกรที่ผลิตและจำหน่ายผลิตภัณฑ์ผักและผลไม้แปรรูป และความต้องการที่จะได้รับความช่วยเหลือจากภาครัฐและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ประชากรที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ ประธานกลุ่มแม่บ้านเกษตรกรที่ผลิตและจำหน่ายผลิตภัณฑ์ผักและผลไม้แปรรูป จำนวน 295 กลุ่ม ซึ่งแบ่งเป็นประเภทกวน ประเภทฉาบ/ทอด ประเภทน้ำ ประเภทดองและประเภทอบแห้ง/ตาก การเก็บรวบรวมข้อมูลดำเนินการด้วยแบบสอบถามและวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้สถิติ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ยและค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

ผลการวิจัยพบว่าผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง อายุระหว่าง 40-50 ปี วุฒิการศึกษาระดับประถมศึกษา มีระยะเวลาในการดำรงตำแหน่งประธานกลุ่มแม่บ้านเกษตรกรมากกว่า 4 ปีขึ้นไป จัดตั้งกลุ่มมาแล้วระหว่าง 1 ปี ถึง 5 ปี เมื่อเริ่มจัดตั้งมีจำนวนสมาชิกอยู่ระหว่าง 16-20 คน มีจำนวนเงินทุนอยู่ระหว่าง 1,000-2,000 บาท ปัจจุบันมีจำนวนสมาชิกอยู่ระหว่าง 21-30 คน มีจำนวนเงินทุนอยู่ระหว่าง 20,001-30,000 บาท มียอดขายต่อเดือนโดยประมาณมากกว่า 5,000 บาทขึ้นไป การจัดตั้งกลุ่มแม่บ้านเกษตรกรมีวัตถุประสงค์เพื่อสร้างรายได้เสริมให้แก่ครอบครัว การผลิตและจำหน่ายส่วนใหญ่ดำเนินการภายในประเทศโดยการขายเองหรือผ่านคนกลาง จำนวนแรงงานที่ร่วมทำการผลิตและจำหน่ายผลิตภัณฑ์อยู่ระหว่าง 6-10 คน เทรนด์ธุรกิจมีหน้าที่ดูแลทางการเงิน ประธานกลุ่มแม่บ้านมีหน้าที่ดูแลทางด้านบัญชี และปัจจุบันกลุ่มแม่บ้านเกษตรกรส่วนใหญ่ไม่ได้กู้เงินจากสถาบันการเงินใดๆ

กลุ่มแม่บ้านเกษตรกรมีปัญหาในการดำเนินงานด้านการจัดการโดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง แต่เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า มีปัญหาระดับสูงเกี่ยวกับความรู้ในการวางแผนการดำเนินงานล่วงหน้าและวิธีการจัดทำรายงานผลการปฏิบัติงานเพื่อแจ้งให้สมาชิกกลุ่มทราบ แต่มีปัญหาเกี่ยวกับวิธีการแบ่งปันผลประโยชน์ให้กับสมาชิกกลุ่มอยู่ในระดับน้อย ส่วนปัญหาในด้านการเงินโดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่ามีปัญหาอัตราดอกเบี้ยเงินกู้ยืมอยู่ในระดับน้อย ส่วนปัญหาด้านวัตถุดิบ ด้านการผลิต ด้านบรรจุภัณฑ์และด้านการตลาด

สามารถจำแนกออกเป็นประเภทของผลิตภัณฑ์คือ

ประเภทกวน ปัญหาโดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า มีปัญหาด้านวัตถุดิบอยู่ในระดับน้อย แต่เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า มีปัญหาระดับสูงเกี่ยวกับความรู้ในการออกแบบบรรจุภัณฑ์ แต่มีปัญหาเกี่ยวกับคุณภาพของวัตถุดิบและวิธีการเก็บรักษาคุณภาพของวัตถุดิบก่อนที่จะนำมาทำการแปรรูปอยู่ในระดับน้อย

ประเภทฉาบ/ทอด ปัญหาโดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า มีปัญหาระดับสูงเกี่ยวกับความรู้และเทคนิคใหม่ ๆ ในการผลิต เทคนิคในการใช้เครื่องจักรและอุปกรณ์การผลิตและการตลาดของผลิตภัณฑ์ แต่มีปัญหาด้านคุณภาพของวัตถุดิบอยู่ในระดับน้อย

ประเภทน้ำ ปัญหาโดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า มีปัญหาด้านวัตถุดิบอยู่ในระดับน้อย รวมทั้งการพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า มีปัญหาด้านคุณภาพของวัตถุดิบ วิธีการเก็บรักษาคุณภาพของวัตถุดิบก่อนที่จะนำมาทำการแปรรูปและบรรจุภัณฑ์ที่ใช้บรรจุผลิตภัณฑ์อยู่ในระดับน้อยเช่นเดียวกัน

ประเภทดอง ปัญหาโดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง แต่เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า มีปัญหาวิธีการเก็บรักษาคุณภาพของวัตถุดิบก่อนที่จะนำมาทำการแปรรูปอยู่ในระดับน้อย

ประเภทอบแห้ง/ตาก ปัญหาโดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง แต่เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า มีปัญหาระดับสูงเกี่ยวกับวิธีการจัดเก็บผลิตภัณฑ์เพื่อเป็นการรักษาคุณภาพ

ความต้องการเร่งด่วนที่จะขอรับความช่วยเหลือจากภาครัฐและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง คือ การสนับสนุนเงินทุนหมุนเวียน

(วิทยานิพนธ์มีจำนวนทั้งสิ้น 108 หน้า)

Abstract

The purpose of this research was to investigate the situations and the problems of the farmer's housewife groups which produce and sell processed fruit and vegetables products including the assistance needed from the government and relevant non-government organizations. The populations of this study was the leaders of 295 such groups. A questionnaire was used to collect the data. Statistical methods – the percentage, the mean, and the standard deviation, were used to do the analysis.

The study showed that most of the leaders of the groups are women who are about 40 to 50 years old. Most of them received some primary level education. Most of them have been in the position for more than 4 years. The groups have been established for 1 to less than 5 years. When the groups started they had between 16–20 members with an initial capital between 1,000– 2,000 baht. At present, they have 21–30 members with the capital between 20,001–30,000 baht. The average monthly sales are greater than 5,000 baht. The purpose of the groups is to increase their family incomes. Most of the output is sold within the country by themselves or by other retailers. Within the groups they work in sub-groups of 6–10 people. Each group has a person who looks after the money of the group, the treasurer. The leader of the group looks after the accounts. Now most groups do not borrow money from any financial institutions.

The types of problems fall into 6 broad groups and are discussed in those groups below.

The farmer's housewife groups have an overall moderate level of management problems. When the individual problems are considered, the serious problems are a procedure plan and a report to members but a problem with the sharing of the benefits of

the work is in the minor category. The problems in the group of financial problems are moderate category. When the individual problems are considered, the problem of interest on loans is minor. Other problems concerning raw materials, producing, packaging and marketing are considered in different kinds of products below.

The farmer's housewife groups with making and selling jam have overall problems are moderate category. When the different types of problems are considered, raw materials are in the minor category. When the problems are considered individually, the problem of the design of the packaging for the products is a serious problem but the problems of the quality of the raw materials and how to retain the quality of the raw materials before processing are minor.

Problems of the farmer's housewife groups in producing candied and deep-fried products have overall the problems are moderate category. When the problems are considered individually, knowledge and new techniques in production, techniques in using the equipment and accessories for production and the market for the products are major problems. However, the problem of the quality of the raw materials is minor.

The farmer's housewife groups with making and selling juices have overall the problems are moderate category. When the different types of problems are considered, the problems with raw materials is in the minor category. When the problems are considered individually, the problems of the quality of the raw materials and how to retain the quality of the raw materials before processing and how to package the product are also minor.

The farmer's housewife groups with making and selling pickles have overall the problems are moderate category. When the problems are considered individually, the problem of how to retain the quality of the raw materials before processing is minor.

The farmer's housewife groups with making and selling dried product have overall the problems are moderate category. When the problems are considered individually, the problem of how to store the products so that they retain their quality is a serious problem.

The most urgent need which the government and non-government organizations can help with is to support a revolving fund.

(Total 108 pages)